

UNITÁRIUS NAPOK KOLOZSVÁRT.

1926. szept. 18—21 napjai történelmi jelentőséggel bírnak az unitárius egyház életében. Különösen két kimagasló esemény tette örökre feledhetlenné e szép napokat. Az egyik Ferencz József püspök püspöksége 50-ik évfordulójának a megünneplése. A másik a kolozsvári főgimnázium vendiákjainak találkozója, Külön-külön is nagy jelentőségű események. De a kettő együtt örökre feledhetetlen lesz mindazok lelkében, akik tanuja és részesei lehettek. E két kimagasló esemény körül csoportosultak a jelzett napok többi eseményei, amelyekről mi krónikai sorrendben a következőkben emlékezünk meg:

I. AZ UNITÁRIUS LELKÉSZKÖR KÖZGYŰLÉSE.

Az ünnepségek sorát a Lelkészkör közgyűlése vezette be, amely szept. 18-án folyt le. Közének után *Bálint Ödön* lelkész magasan szárnyaló szép imádságban fohászkodott az Istenhez. *Kovács Lajos* elnök lelkes beszéddel nyitotta meg a közgyűlést, megemlékezve a jubiláló főpásztorról s Isten áldását kérve további életére és munkásságára. Jegyzőkönyv olvasás után titkári jelentés következett, amelynek az volna a hivatása, hogy a vidéki körök egy évi működéséről adjon hű képet. Azonban ez alkalommal is csonka jelentéssel volt kénytelen a közgyűlés megelégedni, mivel a vidéki körök egy része nem küldött be jelentést. Pedig amint a felszólalásokból megállapítható, a munka folyt. *Balázs András* sz.-derzsi lelkész arról tett jelentést, hogy a Kuti-féle egyházi beszéd pályázat ismét eredménytelen volt, amennyiben a beérkezett pályaművek nem érdemek a jutalomra s így a kítűzött pályadíjat más irányban fogják felhasználni. Öröndetesebb volt az „Unitárius Szószék”-ről szóló jelentése, mely az idén anyagilag és erkölcsileg egyaránt sikerült. Mi felfogásunkat más helyen mondjuk el részletesebben. A pénztári jelentés után *Máthé Sándor* ujszékelyi lelkész fiatalos tüzzel tartott gyakorlati irányu felolvasást, mely a lelkipásztori munka széles mezőjének egy-egy részletét világította meg. Gazdag és termékeny vita folyt nyomában. A közgyűlésen megjelent *Drummond*, ez a mi lelkes és jó barátunk is,

aki angol lelkész társainak az üdvözlétét tolmácsolta. Végül *Benczédi Pál* titkár, aki évek sora óta nagy zaj nélkül, de őszinte lelkesedéssel végezte a titkári teendőket, lemondott e tisztségről, Helyébe *Sigmond József* jánosfalvi lelkészt választották meg.

II. AZ U. I. T. KÖZGYŰLÉSE.

Az U. I. T. folyó évi közgyűlése szept. 18-án d. u. 3 órakor kezdődött nagy érdeklődés mellett. Ferencz József püspök és elnök helyett a tagokat ezúttal dr. *Ferenczy Géza* igazgató üdvözölte és nyitotta meg a közgyűlést. *Vári Albert* alelnök ez évi egyházi irodalmi termésünkről mutatott be összefoglaló jelentést, amelynek főbb adatait folyóiratunkban közöljük. *Dr. Borbély István* főtitkár évi jelentésében beszámol a „Keresztény Magvető” utóbbi évfolyamáról. Hivatkozik a rendkívül súlyos nyomdai viszonyokra, amelyek a jövő irodalmi terveinket és törekvéseinket megbéníthatják, ha nem lesz bennünk elég összetartás és áldozatkészség. *Hadházy Sándor*, aki közismert nagy buzgóságával átvette az U. I. T. pénztárát is, teljes és megnyugtató képet ad a társaság anyagi állapotáról is, amelyet a közgyűlés elfogadott. Végül *Th. Wotschke* és *E. M. Wilbur* tiszteletbeli tagoknak választottak.

III. D. F. EGYLETI KÖZGYŰLÉS.

A *Dávid Ferenc Egylet* közgyűlése szept. 18-án d. u. 4 órakor kezdődött szépszámu közönség jelenlétében. A közönség által elénekelt zsoltár után *Ajtai János* homoródalmási lelkész mondott imát, majd *Boros György* ügyvezető alelnök elnöki megnyitót, megemlékezve az elhunyt *Br. P. Horváth Kálmán* egyleti elnök nagy érdemeiről. Azután üdvözölte a gyűlésen jelenlevő *Drummond* urat és nejét. *Drummond* ur hosszabb beszédben válaszolt az üdvözlésre, kiemelve azt, hogy a szabadelvű vallásos gondolkozás milyen nagy hatással van a különböző népek lelki világára. Ő, aki abban a szerencsés helyzetben van, hogy csaknem évről-évre személyesen is érintkezhetik Európában és a többi világrészekben a szabadelvű vallásos gondolkozás alapján álló gyülekezetekkel és ezek vezéreivel, örömmel látja, hogy a szellem, mely ezeket a gyülekezeteiket áthatja, mindenütt nagy hatással van a kulturális fejlődésre és a vallásos elmélyedésre. Együttal tolmácsolja a világ összes szabadelvű vallásos gyülekezeteinek üdvözlétét. A közönség élénk érdeklődéssel kísérte az érdekes beszédet s *Drummond* urat a D. F. Egylet tiszteletbeli tagjává választotta.

Ezután *Dr. Varga Béla* főtitkár titkári jelentése, majd *Gálfi Lőrinc* pénztári jelentése következett. „Az éneklő madarak hasz-

náról" c. pályatételre 1 pályamunka érkezett s ez jutalomban is részesült, szerzője Ekárt Andor IV. éves teológus.

A nőszövetség nevében Dr. Boros Györgyné olvasott fel tartalmas beszámolót, üdvözölve Drummondné asszonyt, mely után a nőegylet tagjai öt órai teát adtak a Leányotthonban.

Sajnálattal nélkülöztük a közgyűlésen Br. P. Horváth Artur egyleti elnök urat, ki betegsége miatt nem jelenhetett meg körünkben.

IV. EGYHÁZI FŐTANÁCS.

Az idei Főtanácsnak messze kiemelkedő történelmi jelentőséget kölcsönöz *Ferencz József* püspök úr püspökségének 50 éves fordulója, amely körülményt folyóiratunkban más helyen méltatjuk. Ugy szintén a Főtanács érdemi része illetékes toll részéről nyer méltatást. Itt csak a külső keretek képét kívánjuk megörökíteni.

Szeptember 19-ikén d. e. 1/29 óraker megleg hangu és tartalmas beszéddel nyitotta meg *dr. Ferenczy Géza* főgondnok a Főtanácsot, hangsúlyozva ezen Főtanácsnak a püspöki jubileum és a Véndiák-találkozó által kiemelkedő történelmi jelentőségét. A megalakulás és tárgysorozat megállapítása után lépett a terembe *dr. Drummond* lelkész, ki megelőzőleg körutazást tett egyházközségeinkben. A belépőt az elnöklő főgondnok a nagy számban jelenlevő tagok meleg óvációja között köszönti, mire a kedves vendég az angol és amerikai testvérek üdvözlétének ad kifejezést.

Időközben megtörténvén a harangozás, a gyűlés tagjai a templomba vonulnak, amely már akkor, mondhatni, zsúfolva volt vallásfelekezeti különbség nélkül, érdeklődő közönséggel, akik tanui kívántak lenni egy, a mi egyházunkban páratlan, de más egyházakban is ritkán előforduló ünnepnek. A közönség *Útő Lajos* énekvezér vezetése mellett énekelte „E szent napon örvendezzünk“ kezdetű szép dicséretet. Azután *dr. Boros György* egyh. főjegyző mondott meleghangu hálaadó imádságot. Majd *Lőrinczi Dénes*, tordai lelkész esperes Lukács II. r-25. v. alapján tartott magasan szárnyaló s az ünnep méltóságához illő alkalmi egyh. beszédet. Az istentisztelet végeztével *dr. Ferenczy Géza* főgondnok az egyház összes intézményeinek, *Gvidó Béla* dicsőszentmártoni lelkész-esperes és főközügyigazgató a lelkészi kar s végül *dr. Drummond* az angol és amerikai egyházak nevében gondolatokban gazdag szép beszédekkel üdvözölték az ötven éves főpásztort. *Ferencz József* püspök meleg közvetlenséggel meghatva mondott köszönetet az üdvözlésekért és főpásztori áldását adta az áhítatos figyelemmel rajta csüngő nagy közönségre.

A templomi ünnepély után közebed volt a kollégium tornatermében, melyen a főtisztelendő püspök úr is megjelent

s a királyra mondott pohárköszöntőt. A Berde-serleggel dr. Szentiványi Gábor háromszéki felügyelő gondnok tartott emelkedett hangú lelkes köszöntőt.

A Főtanács további részre a szokott mederben folyt.

V. A VÉNDIÁK-TALÁLKOZÓ.

A Főtanácsi gyűléssel és püspöki jubileummal kapcsolatosan gyönyörű és örökre feledhetetlen ünnepe volt 370 éves ősi kollégiumunknak is: a Véndiák-találkozó. Itt nem egy-két évben végzett ifjak adtak egymásnak találkozót, hanem körülbelül 70 év termésének a képviselői jelentek meg. Sokan meghallották és megértették a lelkes hangú hívó szöveget s ezért találkozónk impozáns volt. Szept. 20-ikán 9 órakor benépesedett a régi kollégium udvara. Voltak ott az élet alkonyán járó tisztas öregek, az élet delén verejtékező erős férfiak és az élet tavaszának sok szép reménységétől duzzadó ifjak. De a gyermekkori emlékektől mindnyájan megfiatalodva, régi deákviccek és pajzán jókedvtől volt hangos az udvar. Alig sikerült dr. Borbély István jelenlegi igazgatónak lecsillapítani a kedélyeket. Mégis a „Tebenned bízunk” kezdetű ének elhangzása után, ünnepi csendben mondhatta el Mikó Lőrinc, a főgimnázium jelenlegi növendéke szívből fakadó üdvözlését a megjelent vendiákokhoz. Erre Kisgyörgy Sándor vargyasi lelkész és tiszteletbeli esperes, egyike a legidősebb vendiákoknak, válaszolt kedves és tanulságos beszéddel. Erre a diákosan, időrendben felsorakozott tömeg Ferencz József püspök és legidősebb vendiákkal az élén, kigyózó menetben ment át a templomba, hogy ott hálát adjon Istennek a gondviselésért.

A templomban „Szent örömmérsére gyűlt” kezdetű Krizaféle szép himnusz éneklése után Vári Albert, főgimnáziumi vallástanár, buzgó imádsággal emelte a lelkeket Istenhez. Azután dr. Varga Béla teol. akadémiai tanár mondott az erdélyi s különösen a mi középiskolánkat találóan jellemző, tartalmas egyházi beszédet. Istentisztelet végeztével átvonult a sokaság az új kollégium udvarára, ahol az előre elkészített díszes pódiumon foglalt helyet a főtisztelendő püspök úr és Barabás Béla szenátor, körülvéve az isk. felügyelő gondnokoktól. Az ősi intézet üdvözlésére Barabás Béla vendiák volt kiszemelve. Az udvart csaknem egészen betöltő közönség szomjas lélekkel várta, hogy hallhassa ezt a mondhatni európai hírű szónokot. Amikor aztán tárogató-szerű hangja felcsendült s szépen megszerkesztett beszédében idézte a Brassaiak, Krizák s a többi jelesek emlékezetét, fokról-fokra ragadta magával a közönséget, amely szívnem akaró óvációban részesítette az ősz szónokot. Végül Ferencz József püspök úr főpásztori áldását adta az iskolára s annak vendiákjaira.

Ilyen ünnepi hangulatban vonultunk fel a díszterembe,

ahol dr. Ferencz József isk. felügyelő gondnok lelkes és találó szavakban mutatott rá az ősi Alma Mater jelenlegi súlyos helyzetére s melegen üdvözölve a megjelent vendiákokat, az értekezletet megnyitja. Dr. Borbély István a patronage eddigi működéséről és a beérkezett adományokról tesz jelentést. Erre leírhatatlan szép jelenetnek voltunk a tanui. Olyanszerű lehetett, mint volt az első pünköszt. Megnyíltak a szívek s ezek megnyitották a tárcákat is. Szegények és gazdagok, öregek és ifjak keltek versenyre egymással, hogy melyik jelenthesse be előbb kisebb vagy nagyobb adományát a Vendiák-alaphoz. Működött a hála és szeretet érzése s 50.000 lejtől le 200 lejig mindenki igyekezett a jelenlevők közül leróni tartozását anyagi ereje szerint. Sőt igen szép összeget ajánlottak fel olyanok is, akik az intézetnek növendékei nem voltak. Mi hálát adunk Istennek, hogy e nehéz viszonyok között ilyen szép jelenet által mutatta meg hozzánk való nagy szeretetét! Azonban ez a szeretet csak pillanatnyi szükségeit enyhíti az édesanyának. De bizunk, mert még sokan vannak a hivatalosak.

Szept. 19-ikén estve műsoros vendiák-estély volt a kollégium tornatermében, amelyen Perédy György prologussal, Jakab Géza, br. Kemény János és Ligeti Ernő költeményekkel, Fekete József és Hadházy Sándor szavallatokkal, dr. Boros György, Pálffi Márton, Gyallay Domokos felolvasásokkal, Adler Nándor hegedűjátékával szerepelt. Mindnyájan az intézet növendékei voltak s mostani szereplésükkel is bebizonyították, hogy ez az intézet a kultúra fejlesztésében nem végzett hiábavaló munkát. Az estély anyagilag is erkölcsileg is fényesen sikerült.

Még csak egy kegyeletes, szép cselekedetről kell megemlékeznünk a vendiák-találkozóval kapcsolatosan. Szeptember 20-ikán d. u. a vendiákok serege elzarándokolt a házsongárdi köztemetőbe, hol dr. Abrudbányai Ede a Brassai síremléke előtt az ősök szellemét méltató szép és erőteljes beszédet mondott s az ott nyugvó jeleseink sírjaira virágcsokrot helyezett.

Eme feledhetetlen szép napok után elszéledt a sereg, hogy ki-ki a maga barázdájába állva, tovább folytassa a létért való örök küzdelmet. De a Burabás Béla indítványa szerint tíz év múlva ismét Vendiák-találkozó lesz a kolozsvári unitárius főgimnáziumban s azon ő is jelen akar lenni. Adja Isten, hogy úgy legyen. V.

FŐTANÁCS UTÁN.

Püspökünk 50 éves áldásos tevékenységének jubileuma, és a kolozsvári főiskolánk vendiák találkozója által megszakítva, szeptember 19—22 napjain tartotta évi rendes üléseit főtanácsunk. Elnökök: Ferencz József püspök és Dr. Ferenczy Géza